

▲ Diverse patientenorganisaties voor mensen met langdurige coronaklachten boden in februari de Tweede Kamer een petitie aan voor de oprichting van post covid klinieken. De petitie is meer dan 100.000 keer ondertekend. © ANP / Sandra Uittenbogaart

Er ligt 27 miljoen euro klaar, 90.000 patiënten smeken: waar blijven die post-covidpoli's?

Een pot met 27 miljoen euro staat klaar voor de oprichting van speciale post-covidklinieken. Toch klinkt achter de schermen gemopper: ziekenhuizen staan te popelen om patiënten te helpen, maar vooralsnog blijft het vooral bij veel praten. Waar blijft die poli waar duizenden patiënten om smeken?

► Overleg tussen ziekenhuizen en overheid leidt nog niet tot concrete plannen

◀ In februari overhandigden patiëntenorganisaties de Tweede Kamer een petitie voor de oprichting van postcovidklinieken. FOTO ANP

naar de rechter stap. Achter de schermen is het voorbeeld van de kinderhartchirurgie al genoemd. Voormalig minister Kuipers besloot dat de centra in Groningen en Leiden moesten sluiten, maar werd teruggefloten door de rechter nadat die ziekenhuizen de beslissing aanvochten.

Het ministerie stelt dat het 'niet zomaar partijen mag bevoorudelen'. Daarom zijn er regels nodig om te kiezen wie geld krijgt. „Anders zou dat tot bezwaren en procedures van anderen kunnen leiden, met allerlei vertraging tot gevolg”, stelt de woordvoerder.

Pilot

Maar wat dan? Moet er een aanbesteding komen? Een pilot wellicht? Alle opties zijn al de revue gepasseerd. Dokters en patiënten maken zich zorgen, want er zijn veel zieke mensen die wachten. Wat als er een lange procedure nodig is?

Als het aan de patiëntenorganisaties ligt, gaat dat niet gebeuren. „Wij hebben uitgesproken dat we deze zomer de eerste poli open willen hebben. We denken dat dat kan. Wij zien niet in waarom VWS geen ziekenhuizen kan aanwijzen voor een pilot”, aldus Charlotte Nelck, zelf patiënt en betrokken bij Long Covid Nederland. Want, zo denken de patiënten, echt niet elk ziekenhuis wil deze speciale poli's.

Bovendien: een expertisecentrum is juist bedoeld om uit te zoeken welke zorg nodig is. Dus waarom alles vooraf tot in detail uitdenken?

„Laten we kijken wat minimaal vooraf geregeld moet zijn en dan gewoon beginnen. De rest kunnen we later uitdenken”, vindt Diewke de

Haen, directeur van Post Covid NL.

VWS hoopt voor de zomer 'besluiten te kunnen nemen'. Al zegt het ministerie ook dat een aanbesteding 'geen voor de hand liggende optie lijkt' en dat het 'zo snel mogelijk' passende zorg te wil leveren. „Partijen zijn gevraagd om concrete voorstellen aan te leveren bij VWS, maar tot nu toe zijn er nog geen plannen ingediend.”

Toch worden al best stappen gezet, vindt Alfons Olde Loohuis, adviseur bij C-support. „Ik ben al zo lang aan een expertisecentrum aan het trekken. Ik ben al blij hoe ver we zijn.” De organisatie werkt aan harde eisen waaraan postcovidpoli's moeten voldoen. Zorgverleners schrijven aan een behandeltraject voor de patiënt en zoeken uit wie wat betaalt. Zo hopen de betrokkenen

dat er toch een goede grond komt om bepaalde ziekenhuizen aan te wijzen. Olde Loohuis: „We zijn het over veel eens, maar het moet wel uitgevoerd worden. Dat is het strijdblok. Iemand moet beslissen. Het moet geen Poolse landdag worden.”

Gebrek aan daadkracht sta-in-de-weg covidpoli

Een pot met 27 miljoen euro staat klaar voor de oprichting van speciale longcovidklinieken. Vooralsnog blijft het bij veel praten. Betrokken partijen geven elkaar de schuld van de impasse.

Ellen van Gaalen

Den Haag

Gejubel van patiënten was te horen toen de Tweede Kamer in november besloot 27 miljoen euro vrij te maken voor postcovidpoli's. Maar bij het maken van de plannen vloeiën tranen. Want achter de schermen klinkt chagrijn. Ja, iedereen wil speciale poli's voor patiënten met langdurige coronaklachten. Maar hoe gaan die eruitzien? Welke ziekenhuizen mogen ze gaan opzetten? En wie hakt überhaupt de knoop door?

Er zijn zo'n 90.000 patiënten die na corona nog erg ziek zijn. Ze zijn extreem vermoeid, hebben last van hersenmist, zijn kortademig en/of overgevoelig voor licht en geluid. Duizenden van hen zitten inmiddels met een uitkering thuis. En nog maandelijks melden zich gemiddeld vijfhonderd nieuwe patiënten met klachten bij C-support, de organisatie die ze bijstaat.

Met de 27 miljoen euro die Tweede Kamerlid Julian Bushoff (Groen-Links-PvdA) wist los te peuten, leken de speciale centra dichtbij. Daar kunnen de artsen meer patiënten zien, kijken welke medicijnen wer-

ken en hiernaar onderzoek doen. Precies zoals bijvoorbeeld in Duitsland al lang gebeurt. „De zorg is daar niet per se beter. Wij kunnen dat ook, alleen wij krijgen het niet georganiseerd. Niemand beslist hoe we het gaan doen”, zegt Wink de Boer, internist en maag-darm-leverarts in het Bernhoven ziekenhuis in Uden.

Teleurstellend

Artsen, patiënten, zorgverzekeraars en medewerkers van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) spraken al twee keer over hoe ze het geld gaan gebruiken. Nog zonder succes. „Ik vind het jammer voor de patiënten dat er geen vaart in zit”, concludeert Michèle van Vugt, hoogleraar inwendige geneeskunde en internist-infectioloog van het Amsterdam UMC. En zo zijn er meer, onder wie De Boer. „Het was een teleurstellende bijeenkomst.”

Het wringt vooral dat vijf ziekenhuizen staan te popelen om een poli

Als het simpel was, was het al geregeld

Woordvoerder van het ministerie van Volksgezondheid

te beginnen: Erasmus MC, samen met Franciscus Gasthuis & Vlietland, Amsterdam UMC, de Vermoedheidskliniek en Bernhoven ziekenhuis. Deze ziekenhuizen hadden al afdelingen voor patiënten met longcovidklachten, maar deze moesten sluiten vanwege de hoge kosten.

Het is een ingewikkelde klus, zegt het ministerie van VWS. „Dat de zorg tot op heden nog niet naar ieders tevredenheid is ingericht, onderstreept eens te meer de complexiteit van het vraagstuk: als het simpel was, was het al geregeld”, aldus een woordvoerder. Wat het extra lastig maakt, is dat het ministerie zich normaliter niet bemoeit met het opzetten van zorg.

Omdat het een relatief nieuwe ziekte is, moeten artsen veel zelf uitzoeken. „Dat kost veel tijd en vraagt pionieren. Maar die extra tijd wordt niet vergoed. En daardoor komt deze zorg nu ook niet van de grond”, verklaart Merel Hellemons, die zich als longarts van het Erasmus MC al langer hard maakt voor postcovidpatiënten.

Volgens betrokkenen worstelt VWS met het uitgeven van de 27 miljoen euro. Alles moet juridisch kloppen. Het ministerie zou bang zijn dat een ziekenhuis dat geen geld krijgt,

90.000

■ In Nederland hebben 90.000 mensen nog langdurige coronaklachten.

500

■ Maandelijks melden zich 500 nieuwe patiënten met problemen bij C-support.